

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний вищий навчальний заклад
«КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВАДИМА ГЕТЬМАНА»

Економіка міста та урбаністика

Матеріали
Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції

23 березня 2018 року, м. Київ

УДК 332.14 (1-21)

Економіка міста та урбаністика:
матеріали Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. (23 березня 2018 р.). — К.: КНЕУ, 2018. — 303 с.
ISBN 978-966-926-224-0

Висвітлюються актуальні питання розвитку сучасної економіки міста та урбаністики. Узагальнено методологічні підходи щодо дослідження міських процесів. Значну увагу приділено формуванню інфраструктури та механізмам управління ресурсами міста. Виявлено тенденції розвитку розумних міст, зокрема під дією ІСТ-технологій та креативної складової економіки. Розглянуто напрями стратегічного управління просторовим розвитком та підходи до формування і прояву конкурентоспроможності міст. Описується вплив процесів децентралізації на економіку міста. Представлено фахові та компетентнісні характеристики City-менеджера в еволюційному вимірі та в сучасній системі управління містом.

Для викладачів, наукових працівників, докторантів, аспірантів, спеціалістів-практиків та всіх, кого цікавлять проблеми економіки міста та урбаністики.

УДК 332.14 (1-21)

Б. М. Давилішві, д.е.н. (відп. ред.); О. Ю. Оболенський, д.е.н.; Я. В. Остафійчук, д.е.н.; В. П. Павленко, д.е.н.; В. В. Пилипів, д.е.н.; О. К. Шафалюк, д.е.н.; В. І. Кончин, к.е.н.; І. М. Лукаш (відп. секр.).

Адреса редакційної колегії:
03680, м. Київ, проспект Перемоги, 54/1, к.м.н. 526; (1 корпус).

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій. Відповідно до Закону про авторські права при використанні наукових ідей, та матеріалів цього випуску посилання на авторів і видання є обов'язковим.

ISBN 978-966-926-224-0 © КНЕУ, 2018

Орлова Н.С.,
д.н. держ. упр., професор кафедри управління
Київський університет імені Бориса Грінченка

СТАЛИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНІВ ТА МІСТ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Україна здійснила низку важливих кроків на шляху до нової якості відносин між державою та суспільством в умовах функціонування інститутів. Децентралізація є базисом реформ державного управління, а територіальні об'єднання та фінансова децентралізація стали двигунами трансформації. З 2015 р. реформи в Україні просуваються через інститути центрального рівня, в тому числі через запровадження електронного врядування та прийняття парламентської стратегії реформ, а також у цілому ряді галузей, зокрема в секторах охорони здоров'я та в інфраструктурному, на місцевому та регіональному рівнях [1].

Пріоритети реформування територіальної організації влади на засадах децентралізації визначено в основних чинних документах стратегічного характеру – Стратегії сталого розвитку “Україна – 2020”, схваленій Указом Президента України від 12 січня 2015 р. [2], та Державній стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року, затвердженій Постановою Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 р. Концептуальні засади реформи встановлено Концепцією реформування місцевого самоврядування та

територіальної організації влади Україні (схваленою Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р.).

Започатковано реформу системи управління державними фінансами, що дасть змогу запобігти виникненню кризи у майбутньому. Зміни, що були внесені до податкового та бюджетного законодавства в зв'язку з проведенням децентралізації влади в Україні, визначили успішну фінансову основу діяльності органів місцевого самоврядування. У 2016 р. власні доходи місцевих бюджетів збільшилися на 41,7% порівняно з 2015 р., а їх частка у загальних доходах зведеного бюджету – з 18,5 до 21,8%.

Урядом схвалено Стратегію реформування державного управління на 2016 - 2020 рр. Саме її реалізація є запорукою успішного проведення структурних реформ у всіх сферах суспільного життя. Наголос поставлено на розвитку інституційної та кадрової спроможності регіональних місцевих органів влади (особливо територіальних громад, що об'єдналися нещодавно) в зв'язку з реформою децентралізації для вдосконалення планування, що базується на правах людини та гендерній рівності, бюджетуванні та реалізації регіональних і місцевих програм на засадах аналізу потреб і широкої участі інклюзивних механізмів прийняття рішень [3].

Рамкова програма партнерства між урядом України та Організацією об'єднаних націй на 2018-2022 рр. визначила такі пріоритетні напрями взаємодії: гуманітарне реагування, зокрема щодо регіонів, постраждалих від конфлікту та найбільш уразливих внутрішньо переміщених осіб; відновлення, стабілізація і відбудова на сході України та в інших постраждалих регіонах; довгострокові загальнонаціональні реформи врядування, спрямовані на підтримку і зміцнення соціальної стабільності та демократичного врядування.

В умовах реалізації цілей сталого розвитку Україною визначено основні індикатори сталого розвитку міст і громад: забезпечення доступності житла; забезпечення розвитку поселень і територій виключно на засадах комплексного планування та управління за участю громадськості; забезпечення збереження культурної і природної спадщини із залученням приватного сектору; забезпечення своєчасного оповіщення населення про надзвичайні ситуації з використанням інноваційних технологій; зменшення негативного впливу забруднюючих речовин, у т. ч. на довкілля міст, шляхом використання

інноваційних технологій, забезпечення розробки і реалізації стратегій місцевого розвитку, спрямованих на економічне зростання, створення робочих місць, розвиток туризму, рекреації, місцевої культури і виробництво місцевої продукції [4].

Несприятливі умови середовища існування у містах зумовлені відсутністю системного підходу до розвитку міст через брак сучасних генеральних планів розвитку міста та недостатнє фінансування. Внаслідок відсутності системного підходу розвиток комунальної, соціальної, транспортно-шляхової, торговельної та побутової інфраструктури відбувається хаотично, що призводить до невідповідності інфраструктури міста зростаючим потребам громади.

Уряд, органи місцевого самоврядування та приватні організації повинні розуміти вплив і ріст урбанізації та виявити майбутні виклики, які виникнуть внаслідок розширення міста: наявність та відновлюваність ресурсів, санітарія, мобільність, енергетична забезпеченість. У цьому сенсі наслідки урбанізації можуть бути різноманітні та численні, і містам доведеться розгорнути нові ініціативи, щоб стати більш зеленими, більш стійкими та більш ефективними. Такий сценарій передбачає великий попит на розумні рішення в межах міста шляхом інвестування в інфраструктуру, необхідну для здійснення цієї трансформації.

Забезпечення сталого розвитку міст, поселень та громад як сприятливих середовищ проживання вимагатиме перенесення акценту з адміністративно затверджуваних планів на стратегії територіального розвитку. Фінансування реалізації завдань стратегії за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів має відбуватися на основі затверджених рішеннями рад відповідних рівнів генеральних планів розвитку населених пунктів і територій [5].

Стратегії розвитку на локальному рівні мають бути сформовані з дотриманням принципів відкритості, інклюзивності та наукової обґрунтованості з одночасним впровадженням системи показників для подальшого моніторингу та громадського контролю у процесі реалізації.

Список літературних джерел

1. Власюк О. С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики : Вибр. наук. праці / О. С. Власюк. – К. : НІСД, 2016. – 528 с.
2. Про Стратегію сталого розвитку “Україна – 2020” : Указ Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>
3. Середньостроковий план пріоритетних дій Уряду на період до 2020 року [Електронний ресурс] / Єдиний Веб-портал органів виконавчої влади «Урядовий портал». – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: www.kmu.gov.ua/document/249935963/R0275.doc – Дата останнього доступу: 27.11.2017. – Назва з екрану.
4. Орлова, Н.С. Державна регіональна політики України в умовах реформування / Н.С. Орлова // Проблеми та перспективи розвитку державного управління в умовах реформування: кол. монографія / за заг. ред. Чечель А.О., Хлобистов Є.В. – Бельско-Бяла (Польща): Вища школа економіки та гуманітаристики, 2017. – С.188-200.
5. Офіційний сайт Цілі сталого розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku>